

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>		<i>Vidéken postai szétküld:</i>	
Egész évre . . . 12 frt	Fél évre . . . 6 „	Egész évre . . . 14 frt	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3 „	Egy óra . . . 1 „	Negyed évre . . . 3.50	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Arad Nyomdatársaság”, főut. 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 | Nyilttér sora . . . 15 .

Szerkesztőség:

Az arad-osanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Katholikus autonomia és párt-taktika.

Arad, márczius 1.

Két nevezetes kulturpolitikai momentumot dobott az idők folyama közéletünk fölszínére: az egyik a kormány egyházpolitikai reformterveinek csoportjában együttesen képezi a közszabadság eddig nélkülözött, de immár mellözhetlen feltételeit, a másik a katolikus autonomia. Az egyik az állam jogait és a polgárság társadalmi és lelkiismereti szabadságát van hivatva biztosítani a felekezeti beavatkozás és gyámkodás ellen, és ennek révén biztosítani a természetes határaikon túltengő felekezetek között megbomlott békét, a másik a katolikus hitélet körében cselekvő szerepet volna hivatva nyújtani a laikus elemnek; az elsőt sürgeti a kormány, a közszabadság elve, a felekezetközi béke és a művelt, nemzeti közérzet egyértelmű megnyilatkozása, a másikat sürgeti . . . ugyan ki is sürgeti és mi végből? . . . Itt állapodjunk meg egy kissé.

Régen volt, az alkotmányos éra mézes heteiben, midőn a szászabadyház szászabádállamban szép és magasztos jelszavának hatása és a minden ízében idealista Eötvös József kultuszminisztersége alatt mozgalom indult meg a politikai világ irányadó katolikus köreiben, hogy az eszmény megvalósulásának érlelése céljából a protestans és orthodox egyházak kebelében virágzó autonomiához hasonlóan valamelyes önkormányzati szervezet létesítsék a katolikus egyházban is.

A mozgalom határozottan szabadelvű irányzattal indult, és nem minden kilátása nélkül a sikernek. Róma kapuit az egységre törekvő olasz nemzet döngette, s a pápaság idegen zsoldosok védelme alatt világi hatalma- és saját biztonságáért remegett, s nem volt módjában a hierarchiát és annak segédcsapatait az eszmék elleni harcra mozgósítani.

A magyar főpapság ily körülmények között csaknem elutasító tartózkodással viseltetett a mozgalom iránt, s mivel abból magát teljességgel ki nem vonhatta, huzta-halasztotta odáig, míg a Bismarck hatása következtében egész Európán végig vonuló reakcionárius áramlat Magyarországon is fagypontra hűtötte a szabadelvű közérzetet.

Igy sikerült aztán a képviselői alapon létesítendő szervező testületet úgy organizálni, hogy abban a főpapság döntő befolyást nyerjen. Az idevágó statutumok a kultuszminiszterhez lettek benyújtva, ki azokat a főpapság és az azóta kiábrándult világi katolikus egység beleegyezésével a fiókjába tette. Egyik félnek sem kellett az autonomia. A főpapságnak egyáltalában nem

kellett, a világiaknak pedig nem kellett az így kontemplált és az adott viszonyok között szélesebb alapon megsemmisítható autonomia. Hogy ennek így kellett lennie, az annál bizonyosabb, mert husz éven át senkinek sem jutott eszébe a dologt szóba hozni.

De hát kik és miért bolygatták meg újabban ezt a kérdést? A feleletet megadják az utóbbi országgyűlés naplói. Az ellenzék obstruáló katolikus tagjai voltak azok, kik Ugron Gábor és Polonyi Gézával élükön a budget-vita tárgyalása alkalmából Csáky Albin kultuszminiszterrel szemben vetették fel a katolikus autonomia kérdését, hogy annak általa is egygyel több gáncsot dobjanak a kormány lábai elé, követelve attól, hogy ő kezdeményezze s hozza folyamatba azt a kérdést, melyet a kölcsönös jogok, a szabadelvűség, a világi katolikus érdekének alapján megoldani lehetetlen, a mely a katolikus papságnak is csak úgy volna inyére, ha saját eddig birt jogainak épségben hagyása mellett a világiakkal olyan újabb jogokat osztana meg, melyeket előbb azoknak jelenlegi birtokosaitól, a kegyuraktól és első sorban az államtól kellene konfiskálni. Ez pedig beláthatatlan bonyodalmaakra vezetne, s a ki annak megvalósítását kezébe venné, biztos kudarcnak tenné ki magát.

Mert nem csak a magyar állam ragaszkodnék határozottan a katolikus egyházzal szemben a törvény és uzus által biztosított jogaihoz, hanem a protestansok sem nyugodnának meg abban, hogy a roppant alapítványi vagyonok kezelése s a főpapok kinevezése a felekezetnélküli magyar állam hatásköréből kivétsék és egy oly testületbe helyeztessék, melynek feje egy külföldi szuverén fejedelem, a római pápa.

Nagyon jól kigondolt kortesfogás volt tehát az obstruáló ellenzék által egy oly odiózus ügy kezdeményezése és megoldása körüli felelősséget és küzdelmet a kormány nyakába varrni, mely a polgárság összes felekezeteit és osztályait ellenségévé tette volna, s melynek végében a biztos kudarc várározott volna reá.

Nézetünk szerint tehát hibát követett el Csáky kultuszminiszter, midőn annak idején azt a kezdeményezési és vezéri szerepet, melyet tőle a híres ellenzék oszlopos férfiak követeltek, határozottan vissza nem utasította, és különösen nagyot hibázott a főváros törvényhatósági bizottsága, midőn elfogadta Polonyi pótindítványát, ki a katolikus autonomia kezdeményezését és keresztülvitelét ravasz párt-taktikából a kormány feladatául szabta.

Hogy Polonyi az egész egyházpolitikai mozgalmat kormánybuktató kortes-szempontról fogja föl és kezeli, s hogy e

részben teljesen a klerikális izü Apponyi-féle kétkulacsos politika áramlatában evez, annak elég bizonyítékát nyújtja azon parlamenti közbeszólása, melyet Wekerle miniszterelnöknek kiáltott oda, hogy a kormány a nép legszentebb érzelmeit kortes czéloból támadja meg (t. i. az egyházpolitikai programja által). Persze azt még akkor mondotta, mikor nem volt nyilvánvaló, hogy a törvényhatóságok impozáns egyértelműséggel ezen kormánypolitika mellett foglalnak állást. E közbeszólása kellő világításba helyezi a főváros közgyűlésén mondott beszédének komolyságát, melyet minden várákozás ellenére a szabadelvű egyházpolitikai reformok mellett tette, csak a végből, hogy a közvéleményt megtéveszsze és az autonomia iránti indítványának kakuktojását a törvényhatóság határozatába rakja; a mi sikerült is neki.

Azt a célját azonban, hogy a fővárosi közgyűlésnek így megtoldott határozata mintául szolgáljon az ezután nyilatkozandó törvényhatóságoknak, úgy látszik nem érte el, mert már Temesvár városának tegnapelőtt tartott közgyűlésén csak egyetlen egy elvtárs találkozott, a ki az autonomiát is bele akarta indítványozni a kormány szabadelvű politikája mellett hozandó rezolúcióba, de oly csufosan fölsült, hogy ő maga is restellte felállani indítványa mellett.

Egyébként más oldalról is lerántották a leplet azon titkos czélatokról, melyeket a katolikus autonomia sürgetésének ürügye alatt az összes ellenzék árnyalatakból Apponyi védnöksége alatt alakult szövetkezet megvalósítani igyekszik. Eről azonban legközelebb.

Belföld.

Polgári házasság.

— A függetlenségi párt értekezlete. —

Az országgyűlési függetlenségi párt tegnapi ülésén tárgyalás alá vette a vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségvetését. Kiss Albert adta elő az egyházpolitikai részt s indítványozta:

1. mondja ki az értekezlet, hogy e tárgyban újabb határozat hozatala nem szükséges, hanem ragaszkodik ahhoz az állásponthoz, a melyet a párt 1892-iki válaszfelirati javaslatában ekként formulázott: „Főléggel együtt mi is forrón óhajtjuk, hogy az egyház és az állam magasztos hivatásait kölcsönös érdekeik s jogkörük megóvása mellett békésen s összhangban teljesítsék, de ez csak úgy történhetik, ha egymás érdekeit és jogkörét kölcsönösen tisztelik. Lehetetlen helyeselnünk bármely oly mozgalmat, mely államok fennhatóságát s a minden körülmény közt hiven végrehajtandó törvény uralmát kétségbe vonni törekszik s elvárják a kormánytól, hogy ugy ebben, mint minden egyéb oly kérdésben, a mely a felekezetek egyenjoguságát, a családok belső békességét s a polgárok jogait érinti, javaslatainak előterjesztésében s a törvény végrehajtásában egyedül az állam közérdeke és az igazság által engedi magát vezéreltetni, és semmi oldalról jövő illetéktelen beavatkozásnak tért nem enged. Szükségesnek

„ARADI KÖZLÖNY“

előfizetési árai:

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . . . 24 korona = 12 frt — kr.
Fél évre . . . . . 12 korona = 6 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 6 korona = 3 frt — kr.
Egy óra . . . . . 2 korona = 1 frt — kr.

Vidéken szétküldve:

Egész évre . . . . . 28 korona — fillér = 14 frt — kr.
Fél évre . . . . . 14 korona — fillér = 7 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 7 korona — fillér = 3 frt 50 kr.
Egy óra . . . . . 2 korona 40 fillér = 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 10 fillér = 5 kr, vidéken 12 fillér = 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY“ kiadóhivatalának („Aradi Nyomda-Társaság“) küldendők, ugyazinté ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti. Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság.“

H I R E K.

Március 2. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Szimplíczius. — Protestáns naptár: Szimplíczius. — Izraelita naptár: Purim. — Görög-keleti naptár (február 18.): Leo pápa. — A nap kél 6 óra 40 perczkor, nyugszik 5 óra 45 perczkor.

Külcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Március 4. Az arad-csanádi egyesült vasutak műhelyszemélyzetének táncmulatsága (Fehér Kereszt.)

Március 5. Az arad-hegyaljai szőlőtelep szövetséget közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi kamara.)

Március 5. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Március 8. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Március 12. Az aradi polgári takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Március 15. Hazaifas ünnepély a városházán délelőtt 1/2 10 órakor.

Március 18. Katonai lóvásár Aradon.

Március 19. Thomson Caesar hegedűművész és Kahlig Róza énekesnő hangversenye (Fehér Kereszt.)

— Személyi hírek. R e v i c z k y István tábornok, dandárparancsnok és V a l e n t i c s Dániel honvédeződes Borosjenőből, hol a honvédség felett tartottak szemlét, visszautaztak székelyökre. — S z a t h m á r y Gyula alispán Soborsinból, a hol a sorozáson polgári-résztől elnököl, szombaton este érkezik haza.

— Uj megyebizottsági tag. Az Aradmegye ternovai választókerületében megürült törvényhatósági bizottsági tagsági helyre S z a c s v a y Béla választatott meg.

— Edeisheim Gyulai Lipót báró állapotja tegnap ismét javult, a mint azt orvosai a tegnap délben tartott konziliumon megállapították. A beteg immár t u l v a n a legnagyobb veszélyen.

— Előleg a kánikulából. A legroutrinirtabb udvarlók is kénytelenek voltak tegnap leereszkedni a kezdő gavallérok és „felsőbb“ leányok közkedvencz témájához, mert semmi olyan aktuális tárgy nem akadt Aradon, mint az idő. Erről beszélt mindenki, az utóza gyer-

kezeitől fel a legszellemesebb arany ifjuig s az előhaladottabb koru dandyig. De volt is miért beszélni róla. Márczius valóságos kánikulai hőséggel köszöntött be hozzánk, ugy, hogy a déli korzó elegáns hölgyeiről és urairól még a könnyű felöltöt is lehámozta, helyet engedvén a világos színű, fess derekának és fehér mellényeknek. Az utcákon megjelentek az első ibolyák s az első — napernyők. A korzó a déli órákban szorongásig megtelt s mindenki abban állapodott meg, hogy nem nyíló tavasz, hanem valóságos nyár van s kánikulai hőség melesztgeti a könnyű ruha alatt izzadó emberi testet. Most már az a fő, hogy az idő megbecsülje magát s ne hogy keservesen behajtsa rajtunk ezt a kölcsönbe adott kánikulai előleget. A saison jele különben a következő „hivatalos átirat“ is, melyet tegnap egy vigkedvü téli kabát-tulajdonos küldött be hozzánk:

„Kedves téli kabát! Hosszas, hűsleges szolgálataiert, legfelsőbb kegyelem kifejezése mellett, önt ezennel ideiglenesen nyugdíjazom. Kelt, február 28-án.“ „Kedves téli kabát! Eddig viselt és ideiglenesen nyugdíjazott téli kabátbeli hivatalától önt ezennel felmentem és kinevezem önt a szokásos illetményekkel (uj gallér, uj gombok) übercziherré. Kelt, márcz. 1-én.“

— A muzeum-bizottsági pénteken délután 5 órakor, a szabadságharczi erekiyemuseum helyiségében ülést tart, melyre a tagokat ez uton is meghivja az elnökség.

— Utadó-mentesek. Több törvényhatóság részéről tett előterjesztés folytán a kereskedelemügyi m. kir. miniszter, egyetértve a pénzügyminiszterrel, arról értesítette A r a d v á r v a t o s á g á t, hogy a tényleges szolgálatban álló és nyugalmazott állami s közigazgatási tisztviselők, valamint a néptanítók s körjegyzők, nemkülönb a törvényhatósági városokban állandóan lakó lelkészek terhére a törvényhatósági joggal felruházott városokban az illetményeik után járó kerestetí adó alapján 1891. és 1892. évekre előirt utadó l e i r a n d ó s a z általuk már befizetett utadóösszegek részükre visszafizetendők. Az utadómentesség a törvényhatósági joggal felruházott városokban állandóan lakó lelkészekre, illetve ezeknek azon javadalmaira is kiterjesztetik, melyeket kizárólag az illető egyházközségben viselt lelkészi hivataluk után élveznek.

— Hogyan készül a polgári házasság elleni peticzió? Erre az érdekes és mai napság sok községben felburjánzó eljárásra a következő levél felel meg, melyet U j - S z e n t - A n n a aradmegyei községből irnak lapunknak: „Néhány nap mulva kerületünk országgyűlési képviselője, W i t t m a n n János, kap egy tiltakozó nyilatkozatot vagy 3—400 aláírással, melyben Uj-Szent-Anna róm. katolikus lakossága állást foglal a polgári házasság el-

l e n. Ebből a 3—400 aláíró közül megkérdeztem vagy tizet, hogy tudja-e, mit és miért irt alá. Egyik azt felelte, azért jegyezte az elébe tett papirosra a nevét, mert véleménye szerint „még sincs rendén, hogy ezentul minden házasság csak p r ó b a - h á z a s s á g l e g y e n“. A másik azt hozta fel indokul: „nem járja, hogy ha a polgári házasságot behoznák, akkor a p l a j á s eskettesse össze a házassalándó feleket.“ A harmadik azt mondta, hogy „nagyon könnyű lesz az e l v á l á s, a mit ő nem akar, azért irta alá az ivet.“ Az ily argumentumokkal támogatott peticzió, ugy vélem, Wittmann képviselőt igen kevéssé fogja elhatározásában megingatni. Valószínűleg így készül a többi peticzió is, a nálunk történtek után egy perczig sem kételkedem benne, de különösnek tartom, hogy daczára buzgó katolikus létemnek, sem hozzám, sem pedig a többi értelmesebb lakosokhoz el nem küldték az ivet aláírás végett az agitáló és a köznépet mindenféle ostobasággal félrevezető lelki atyák. Meg vagyok győződve, hogy az e fajta, irni alig tudó iskolás gyerekekkel és szándékosan elbolondított parasztemberekkel aláíratott peticziók semmi befolyással nem lesznek arra, hogy a polgári házasság be ne hozassék és törvénynyé ne emeltessék. Uj-Szent-Anna, 1893. márczius 1. Kiváló tisztelettel: E g y r ó m. k a t o l i k u s.“ — Eddig a levél, melynek tenorját mi is helyeseljük. Részünkről azonban arról vagyunk meggyőződve, hogy W i t t m a n n nem igen tekint arra, miképen készült a szentannai peticzió és hogy kik és miért irták alá azt a szentséges gyűjtő-ivet, hanem a mint ma állnak a dolgok, főveti vezérét, a klerikális A p p o n y i generálist és a polgári házasság e l l e n s z a v a z. — Magán uton arról is értesülünk, hogy egy házzal távolabb szintén peticzióban török a fejüket s nagyban szedegetik papirra a félrevezetett együgyü emberek keze keresztvönását. No csak szedegezzék, mi majd szolgálunk az aláírásokhoz annak idején — p o r z ó v a l. Az azonban bizonyos, hogy ez a peticzió a kerület képviselője, S o l y m o s s y n á l megérdemlett elbánásban részesül s az lesz belőle, a mire egyedül méltó: — f i d i b u s z. . .

— Másodrangu kritikus napot jósol mára F a l b, a német időjós. Ugy látszik, ez alkalomra tudományát a löcsei kalendáriumból kérte kölcsön, mert az is azt jelzi, hogy márczius 2-án változó idő jön ránk, esővel és hóval tarkitva. Az bizonyos, hogy ma délután 5 óra 15 perczkor holdtölte lesz, de a kritikus naptól már nem igen félünk, tekintve a pár nap óta ragyogó, derült, májusi időt.

szemben; mit érne az, ha megfojtaná a mulat, melynek említések reszketés fog el? mit ér feldulni egy sirt, hogy megcsonkítsd a hullát? Még az Isten sem teheti a megtörténtet megnem történtté. Örökös halótársunk az egykori férj, vagy kedves emléke.

Ezek a szavak, melyeket susog, ezek a csókok, melyeket kínál, ezeket már susogta, ezeket már kínálta. Hogy kinek? Az mindegy. Valakinek, egy titokteljes vetélytársnak, ki mindig jelen van, habár meg nem fogható is. Talán a bírás mámorában elfelejtjük, hogy már szeretett, mielőtt téged megszeretett, s hogy más iránt ép azokat a vágyakat, gyöngegséget érezte és reszketett az örömtől, midőn a várt léptek felhangzottak, melyek nem a te lépteid voltak; hogy elalélt a gyönyörtől a karok közt, melyek nem a tied voltak: ez borzasztó, kétségbeesztő, elviselhetetlen fájdalom.

A haldokló tudta, hogy ez a betegség inkább gyötörte férjét, mint bár ki mást.

Mig élt, szorakoztathatta szinte szeretetével, türelmes odaadásával. De majd ha nem lesz itt, hogy lecsendesítse édelgéseivel és bebizonyítsa szerelmének fölsőlegével, hogysoha senkit sem szeretett ennyire; akkor visszatérnek a kétségbeesztő kételyek és vigasztalhatlan lesz.

Nem idézheti fel magában a szeretett halott emlékét, anélkül, hogy ne kövesse ezt a — másakra való visszaemlékezés. És a féltékenység, nem lévén semmi, ami ellensúlyozza, egészen hatalmába fogja keríteni; minden elhagyja őt, kivéve a kétségbeesést.

Még ő így gondolkozott — és férjesirt — az alatt valaki belépett. Egy lelkész volt, kit hívtak.

A nő áhitatosan keresztet vetett magára.

— Hagyj el néhány pillanatra, imádotam, susogta férjének. Egyedül akarok maradni istenemmel.

A férj felállott.

— De kérlek, ne távozzál messze. — Szükségem van a tudatra, hogy közelemben vagy. Menj a mellék szobába, de az ajtót ne tedd be. Ha rosszabbul érzem magam, hívni foglak, hogy lássad utolsó mosolyomat, mely haldokolva is téged illet.

A férfi vissza vonult, szemére tapasztva kezét, mert nem volt bátorsága a papra tekinteni.

— Atyám, susogta a nő oly halkán, hogy a gyóntatónak fülibe kellett hajolni, hogy megértse, — ha egy szerencsétlen vétkes, a gyónás pillanatában, valamely földi érdek által inditva hazudik a jó és igazságos isten-

nek, ugy ez ugyebár kérlelhetlen lenne iránta?

Igen, leányom, viszonzá a gyóntató.

A nő összerázkódott a takaró alatt, mely már csaknem hallottá lepel volt.

— Még akkor sem remélhetne semmi kegyelmet, ha beösmerné e hazugság gyalázatos voltát?

— Nem remélhet kegyelmet leányom.

A nő elhalványodott anyyira, hogy a lelkész kénytelen volt sürgetni őt: hogy kezdje el a gyónást, mert félt, hogy a halál megakadályozza őt ebben.

Eleinte egész halkán beszélt, elmondván vallásos és tiszta életének csakély vétkeit. A lelkész nyugodt mosolylyal szemlélte e megmentett lelket.

De nem sokára, miután egy tekintetet vetett a mellékszoba nyitva hagyott ajtajára, lassan felemelkedett egy kissé és hangosabban folytató:

— Atyám, most meg kell gyónnom egy régi bűnöm, melyet nem vallottam be soha, még gyóntatómnak sem. A férfit, ki férjem volt, mielőtt azé lettem volna, kit nemsokára özvegyen hagyok, soha sem szerettem.

Csaknem gyermek voltam, midőn férjhez adtak. En bele egyeztem, hogy neje legyek abban az izgatottságban, melyet a ház asság esz

— **Fősorozás Aradon.** Tegnap kezdték meg Aradon a fősorozást. Mérték alá állították az első korosztálybeli hadköteleseket. A sorozó bizottság a következőleg alakult. Polgári elnök Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, helyettes Institoris Kálmán főjegyző, orvos Posgay Lajos dr. tiszti főorvos, bizalmi férfiak Prodánovits Döme, Nikolits Péter, Blaskovits Antal és Don Konstantin. A közös hadsereg részéről Bunyevácz alezredes, Koszmei dr. orvos és Pfefferkorn Gyula hadnagy, a honvédség részéről Krizsmanits százados, Feier dr. orvos és Schera főhadnagy voltak jelen. Előállított 362 első korosztálybeli hadköteles, a kik közül hatvanhét vált be. Ma a második korosztálybeli aradi illetőségű hadköteleseket sorozzák.

— **Kamarai gyűlés.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma, csütörtökön délután 5 órakor saját helyiségében teljes ülést tart, melyre a kamarai tagokat e helyen is figyelmeztetjük.

— **Csáky gróf és lázai Mari.** Jászai Mari, a nemzeti színház kiváló művésznője, ki jótékonyágairól is ismeretes, 600 frtot adományozott tanügyi célokra, amiért gr. Csáky a hivatalos lap útján elismerő köszönetét nyilvánítja.

— **Arad épül.** Alig mutatkozik az első tavaszi verőfény, Aradon máris élénken indul meg az építkezés. Ujabban a következő építkezések engedélyeztettek: Greiner Károly Kossuth-utca 17. udvari földszintes lakház, Singer Albert Szabadság-tér nyári kioszk, Probst Ferenc Radnai-ut 22. utcai földszintes lakház, Friczk József a Béla-tér és Miksa-utca sarkán díszes emeletes lakház, Kiss András Fejsze-utca udvari földszintes lakház, Kurticsán György György-utca földszintes utcai lakház és Igaz György Gáj-Kovács-utca földszintes utcai lakház.

— **Sorozás.** Az aradmegyei járás ez évi hadkötelezeteinek sorozása f. hó 6-án lesz a vármegyeházánál, melyre az érdekeltek figyelmét e helyen is felhívjuk.

— **Az aradi „Philharmonia-egyesület”** f. hó 2-án csütörtökön este 8 órakor teljes ének-próbát tart, melyre a működő tagokat ez uton hívja meg az elnökség. A próba a polgári fiúiskola dísztermében tartatik meg. Kértnek az énekkar hölgy és férfi tagjai, teljes számmal megjelenni sziveskedjenek, hogy a Walpurgis-éj ezen utolsó gyakorlati próbáján a részletek megbeszélhetők legyenek. A következő próba már zenekari kísérettel lesz megtartva.

— **Népesedés.** Aradváros területén az elmúlt hatén született 19 fi- és 18 nő, összesen 37, meghalt 19 fi- és 14 nő, összesen 33. A születések évi aránya tehát 42.6, míg a halálozásoké 37.8 pro mille volt. Vörheny és

méje egy fiatal leányban felkelt. De az ismeretlen, kinek átadtak, soha sem szerettem... az istenre, ki hall engemet, esküszöm, hogy nem szerettem.

Mig hogy az övé lettem, megrémültem, ellenállottam, leküzdhetlen borzadályt éreztem gyöngédsége, közelléte, szavai és minden iránt. Mitől származott, és nem teljesítettem köteleseget, mert megtagadtam tőle minden odaadást. Ő kért, fenyegetett, mindhiába, kéréseim voltam könyörgéseivel szemben, fenyegetéseivel nem törődtem. Ugy éreztem, hogy ha csak kezemet érinti is, meghalok az ijedség és undortól. És az alatt a három év alatt a mig házasságunk tartott, egyedül éltem mint egy leány.

Ez a vétek, atyám, a melylyei vádolnak. De én nem érzek bűnbánatot.

Igen, még ebben az órában is, midőn nem sokára Isten előtt kell megjelennem, végtelen örömet érzek a felett, hogy megőriztem magamat, testem és lelkem igazi férjének, annak, ki az örökkévalóságban...

Nem végezte be. Egész teste megrázkódtatott és visszaesett párnáira... Aki fölé a pap áldólag terjeszté ki karjait, az már halott volt.

A férj hirtelen betaszítá a félig nyílt ajtót és egy kiáltással előre rohant. Sápadtan, feldult hajjal, könyes tekintettel, mely mégis elragadtatástól fénylett, vizsgálta a boldogan mosolygó drága halottat.

t o r o k g y i k 2—2 esetben képeztek halálokat.

— **Az aradi dalegylet ma este 8 órakor választmányi ülést tart, melyre a t. választmányi tagok ez uton is tisztelettel meghívottak.**

— **A purim és az álarozosok.** Sarlot Domokos főkapitány igen üdvös rendeletet bocsátott ki, melyet jó lesz, ha a purim álarozosai figyelembe vesznek. Felelmi a rendelet, hogy az utcán ödöngő álarozosok rendszerint ok nélküli csődület, csoportosulás és csatangolás okozói, kik a járókelőknek alkalmatlanok a köznyugalmat háborgatják. Ennélfogva megtiltja, hogy a purim alatt a Szabadság-tér, Andrassy-tér, Eötvös-, Petőfi- és Megyeház-utczákra, a vámház környékén, a Széchenyi-, Templom-, Deák Ferenc-, Zrinyi-, Forrai-, Rákóczi-, Haszlinger- és Rövid-utczákban az álarozosok megjelenejenek. Az itt elő nem sorolt helyeken járhatnak álarozosok, de csak esti 10 óráig. A ki ez intézkedés ellen vét, súlyos büntetés alá esik. Jó lesz tehát, ha az álarozosok megszívlelik ezt a főkapitányi ukázt.

— **Lepecsételt templom.** Magyar-Bánya egy eszől írja levelezőnk, hogy az ottani protestáns templom falai és tetőzete annyira megvan rongálva, hogy minden pillanatban összeomolhat. Hogy a bekövetkező szerencsétlenségnek elejét vegyék, a rendőség a templomot bezárta s ajtóit lepecsételte. Az egyház tagjai erre azonnal intézkedtek, hogy a rozszant templomot a legrövidebb idő alatt felépítsék.

— **Kenderáztatók Aradmegyében.** Több oldalról feimerült azon panasz, hogy a megyebeli folyók vizét a kenderáztatással szennyezik be a jó falusiak. Az alispán a panaszokat közegészségügyi szempontokból vizsgálat alá vette s a baj orvoslására készített a kulturmérnökséggel egy mintatervezetet s azt sokszorosítva legközelebb megküldi a községnek, hogy annak alapul vételével kenderáztatókat rendezzenek be.

— **Irodalmi Panama.** Budapesten roppant feltűnést kelt, kivált az irodalmi és tudományos körökben az a névtelen röpirat, mely Heinrich Gusztávról megjelent. Heinrich tudvalevőleg az egyetemen a németnyelv és irodalom tanára, az akadémia tagja, Csengerly veje és ép azért antul kinosabb szenzációt támasztott, hogy a röpirat mint annak idején Pauerről Plagiosippus, szinte bebizonyítja, hogy Heinrich közönséges plagizátor és tudatlan tekintély. Heinrich saját műveiből olyan frappans idézeteket hoz fel a pasquill, melyek nagyon alkalmasak egy hatalmas irodalmi botrány előidézésére és Heinrich tekintélyének teljes megsemmisítésére. A röpirat különösen Heinrich német irodalom történetét támadja rettentő erővel.

— **Apáczaklastromból a szinpadra.** Annak idején nagy feltűnést keltett az az eset, hogy Pajor Emilia, az Aradon is ismert vidéki primadonna leányát apáczának vitték egy dunántúli klastromba. Az anya valósággal viszarabolta a lányt, de annak nem tetszett a világi élet és zaja — visszaszökött a zárdába. És lám, mivé fejlődött a kis apáczka-növendék. Most írják Szathmárról, hogy ott Csatár Róza, Csatárnak, a nálunk tartózkodó jó színésznék és Bajor Emiliának leánya: ott föllépett Postás Milka szerepében és nagy sikert aratott. Lám, pedig nem lenge szoknyájú operette divának indult.

— **A temesvár-lippal helyi érdekű vasút** végrehajtó bizottsága Telbisz Károly kir. tanácsos, temesvári polgármester elnöklete alatt ülést tartott. A bizottság örvedetesen konstataulta, hogy az érdekelt községek teljesen kielégítő összegeket jegyeztek törzsrésvények ellenében; egyben elhatározta, hogy átír Temesvármegye közönségéhez, miszerint a vasút kiépítését szintén segíyezze és mint-hogy a kir. kincstár, a tervezett vasút mentén levő erdőségei folytán szintén közelebről van érdekelve, felír a kormányhoz segíyezés végett.

— **Veszedeelmes hordár.** Lingurár Ilie aradi szerelmi gyorsfutár tegnap rettegett sétálója volt a déli korzónak. Berugott s vállára

vetett fejszével jobbra-balra dülöngélve veszélyeztette a sétálók szembiztonságát. Bekísérték a torony alá.

— **Elcsipett zavargók.** E hó 27-én este a Zrinyi-utczában csoportosult zavargó csöcselék három tagját, László Ferenczet, Király Józsefet és Farkas Istvánt a rendőség elcsipette s bekísérte. A zavargók ügye tegnap át-tétetett a fenytő bírósághoz.

— **Pályázatok.** A tekei kir. járásbírósnál aljegyzői állásra 2 hét alatt. A budapesti m. kir. állatorvosi akadémiánál II. tanársegédi állásra két hét alatt. A szegedi kir. itélőtáblánál joggyakornoki állásra 15 nap alatt.

— **Apró hírek.** Az érmihályfalvai vásáron Csodován Gábor adonyi lakos három tüzes paripája megvadult és neki ment a vásárosoknak. Két ember súlyos, hat könnyebb természetű sérülést szenvedett. — Balászfalván Kapvák Samu munkás a helység mellett lévő patakba esett és megfult. — Rékásón Popovics István kovácsmester múlt hó 25-én a robogó személyvonat elé vetette magát. Az öngyilkost haldokolva vitték a lakására. — Ulmbán vasárnap délelőtt Reusz Selma zongoratanitont ismeretlen tettesek megölték és kirabolták. — Ziersdorf mellett, a Ferencz József vasútvonalon, tegnap reggel négy órakor két tehervonat összeütközött. Az összeütközés következtében két vonatvezető könnyebb sérülést szenvedett.

Gyászrovat.

Dr Simonkai Lajosné elhunytáról tegnap vettük a gyászjelentést, mely a következőkép szól: Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk dr. Simonkai Lajos tanárnának szül. Rozvány Vilmának, a forrón szeretett és pótolhatatlan drága hitvesnek, a legjobb, legszeretebb és legodaadobb anyának, a legnemesebb lelkű kedves leánynak, testvérnek, rokonnak, illetve barátnénak, élete 40-ik és boldog házassága 18-ik évében, rövid betegség után f. hó 23-án történt öröklétre szenderültét, A boldogult hült teteme február hó 24-én d. u. 3 órakor lettek a r. k. egyh. szertartási szerint Budapesten a gyászházból a kőbányai sírkertben örök nyugalomra téve. Az engesztelő szent mise áldozat február hó 27-én reggel 9 órakor mutatattott be az erzsébetvárosi plébániában. Aldás és béke hamvaira! Simonkai Lajos dr. férje. Simonkai Erzsike, Simonkai Sándor, Simonkai Kálmán, mint gyermekei. Rozvány Sándor, mint apja. Rozvány Etelka, Rozvány Pál, Rozvány Mariska, Rozvány Anna, Rozvány Juliska, mint testvérei. Valamint összes rokonai és számos barátai.

Kis halott. Mély részvétellel vettük Szentleányfalváról a következő szomorú jelentést: Niedeermayer Alajos községi jegyző és neje szül. Vasóczy Mária saját, ugy leányuk Juliska, s számos rokonai nevében is mély fájdalommal tudatják forrón szeretett leányuk, illetőleg testvére és rokonuk Llonkának, folyó évi február hó 28-án, esteli 9 órakor, életének 2-ik évében rövid szenvedés után bekövetkezett jobblétre szenderültét. A kisenvedett kedves gyermek hült tetemei március 2-án reggeli 9 órakor fognak a helybeli helv. hitv. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Szentleányfalva, 1893. márcz. 1. Aldás emlékére!

Színház.

A színház műsora:

Március 2. (Csütörtök) Két szerelem, Csiky Gergely utolsó szomorujátéka, itt először, Harasztli Hermin jutalomjátéka.

Március 3. (Péntek) A szultán, operette.

Március 4. (Szombat) Barna Izsó jutalomjátéka: Paradicsom, új operette; A rezervista álma, nagy zenemű; Fal tövében, vigjáték és Varázshegedű, operette.

— **Könyvtárnok.** Moser kacagató vigjátéka ment tegnap közepes ház előtt, mely azonban mindvégig jól mulatott a darab hatások helyzetén. A szereplők mindannyian az előadás sikerén fáradoztak, s nem is eredmény nélkül. Felvonások végén meleg taps hangzott fel. Harasztli Hermin gyengélkedése folytán szerepcsere is történt. Nevezetesen az ő szerepét Tárnok ki Gizi, Tárnokiét pedig Takács Jolán játszotta. A csere előnyei s hátrányaival nem óhajunk hosszasan foglalkozni, csak annyit jegyzünk meg, hogy az előadás ennek daczára is simán folyt le.

— **Harasztli Hermin,** társulatunk kedvelt drámai szendéjének ma esti jutalomjátéka

iránt nagy a közönség körében az érdeklődés, ugyannyira, hogy a direkczió általános bérletszűnetet volt kénytelen eszközölni. A dolog magyarázata első sorban a Csiky Gergely iránt érzett kegyelet, másodsorban a művész érdemei. Szinre kerül a koszorus drámairó utolsó pályanyertes tragoediája, a „Kétszerelem”, melyet nálunk most mutatnak be. Az előjegyzések száma már eddig is igen nagy, s valószínű, hogy a szűnet daczára is zsúfolt házuk lesz.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, márczius 1. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Horváth Gyula a filloxeráról szólva, azt mondja, hogy a kormánytól egyebet ígértnél nem várhatunk, de aztán a kormány is legfőleg Szász Károlytól várjon támogatást, a ki tegnap olyan lelkesen védte Wekerlét.

Szász Károly: Horváth Gyula kicsinyli támogatásomat, pedig bárki szívesebben veheti az én támogatásomat, mint polikai értelemben szólva a Horváthét.

Horváth Gyula: Nem kicsinyeltem senki támogatását, ha Szász mégis úgy értette, ez csak az ő fogyatékos értelmének tulajdonítandó. (Nagy zaj.)

Ülés végén Kun Miklós a miatt interpellált, hogy Tirol és Vorarlberg a közös vámterület daczára megadóztatja a magyar gabonát.

Wekerle kijelentette, hogy már átírt e tárgyban Bécsbe és miután válasz még nem érkezett, azt megsürgeti.

A ház a választ tudomásul vette.

A képviselőház ülései.

Budapest, márcz. 1. (Saját tud. táv.) A képviselőház üléseinek meghosszabbítása tárgyában újabb értekezletre hívta össze ma a ház elnöke az egyes pártoknak több tagját. Az ülések meghosszabbítására nézve ebben az ülésben sem tudtak megállapodásra jutni. Mindenekelőtt fölolvasták a függetlenségi párt határozatát, amelynek értelmében a függetlenségi párt kijelenti, hogy nem csatlakozik a meghosszabbítási ideához. A 48-as kör ellenben hozzájárul. Erre Apponyi kijelentette, hogy miután az egyik függetlenségi párt ellene van az ülések meghosszabbításának, azt ő sem erőlteti tovább. Ilyen körülmények között a szabadelvűpárt egy maga a pártok szétágazó véleménye mellett nem fogja forcírozni az ülések meghosszabbítását.

Szóval: Apponyinak ismét kimult egy ideája.

A püspöki konferencia.

Budapest, márcz. 1. (Saját tud. táv.) A püspöki konferencia ma folytatta tanácskozását, de megállapodásra még nem jöttek.

Budapest, márcz. 1. (Saj. tud. táv.) A püspöki konferencián Desseffy csanádi püspökkel még négy püspök elmentés állásonra helyezkedett a primással szemben, ezek külön véleményét dolgoznak ki.

Atzél mandátuma.

Budapest, márcz. 1. (Saj. tud. táv.) Kabos Ferencz vizsgáló biztos ma terjesztette a ház elé a bodajki mandátum ügyében megejtett vizsgálatra vonatkozó jelentését. E jelentés szerint Kabos Fe-

rencz a legszigorubb utánjárás után sem tudta megtalálni széles e hazában azt a választói névjegyzéket, amelyben Atzél Béla br. benne volna.

A ház a jelentést kiadta a bíráló bizottságnak, mely a napokban végez csak az odíozus ügygyel, egész bizonyosan megsemmisítvén Atzél mandátumát másodizben is.

Tisza Kálmáné jótékonyága.

Budapest, márcz. 1. (Saj. tud. táv.) Tisza Kálmáné 2000 frtot küldött a tolnamegyei árvizkárosultaknak.

Paraszt kivándorlók.

Berlin, márczius 1. (Saj. tud. távirata.) A Kreuzzeitungnak jelentik Krakóból, hogy az orosz határőrök nem engedik át a kivándorolni akaró galicziai parasztokat a határon.

Képviselői jubileum.

Berlin, márczius 1. (Saj. tud. távirata.) Stauffenberg báró és Bamberger szabadelvű képviselők tegnap ülték meg parlamenti működésük 25 éves jubileumát. Mindketten tagjai voltak már a vámparlamentnek is.

Tőzsdei szaktanácskozmány.

Berlin, márczius 1. (Saj. tud. távirata.) A Nordenfeld Alg. Zeit. szerint nem felel meg a valóságnak némely tagok azon hire, hogy a tőzsdei szaktanácskozmányból az irókat kizárták volna.

Távozó nagykövet.

Páris, márcz. 1. (Saját tud. távirata.) Most már bizonyos, hogy Waddington londoni nagykövet állásától viszszalép.

A Panama-botrány.

Páris, márczius 1. (Saj. tud. távirata.) A „Figaro” első lapján közzéteszi a tanukihallgatást, melyet Floquet, Freicyet, Clemenceau és Lesseps Károlylyal tartottak, s a melyet eddig eltitkoltak.

Carnot és Coustaux.

Páris, márczius 1. (Saj. tud. távirata.) Erősen azt hiszik, hogy Perriez és Ferry közt titokban egyezkedés történt arra nézve, hogy Carnot elnököt az esetre, ha kormányválság következne be, arra kényszerítsék, hogy Constansnak ajánlja fel a belügyi tárcazt és az elnökséget. Minthogy azonban előreláthatólag Carnot ennek határozottan ellen fog állani, a korrupcióper tárgyalása előtt, alatt és után röpiratokat, valamint Constansnak azon titkoá okmányait akarják közzétenni, a melyek a parlament tagjait kompromittálják. Ugy hiszük, hogy a jövő választásokat már Constans fogja vezetni.

A spanyol királyné követe a pápánál.

Róma, márczius 1. (Saját tud. táv.) A pápa tegnap fogadta Weldier spanyol követet a ki a királynő kéziratát és egy 16. századbéli szőnyeggyűjteményt nyújtott át.

Vérengző pap.

Róma, márczius 1. (Saját tud. táv.) A prafalai papnak elhagyott szeretője szemrehányást tett s a pap dühöngésében az asszonyt borotvával megöltésberohanó gyermeke-

it revolverrel öszelö völdözte, kik meghaltak. A papot elfogták.

Lázító főpap.

Sofia, márczius 1. (Saját tud. távirata.) Clement metropolitát, ki Ferdinánd születésnapján lázítóbeszédet mondott: ma elfogták és a Péterpál zárdába vitték. A lakosság követeli Clement elcsapatását. Az izgatottság a főpap ellen nagy.

Német-orosz kereskedelmi szerződés.

Posen, márcz. 1. (Saját tud. távirata.) a Dziennik Poznanski szerint a birodalmi gyűlés lengyel szakciója meg fogja szavazni a német-orosz kereskedelmi szerződést, mert a kormány óhajta és ez következménye a kiegyezési politikának, melyet a lengyelek most követnek.

Cleveland programja.

Washington, márcz. 1. (Saj. tud. táv.) Az elnökség átvétele alkalmával márczius 4-én Cleveland székfoglaló beszédében ki fog terjeszkedni a napi renden levő összes kérdésekre. A vámtarifa kérdésre vonatkozólag ki fogja jelenteni, hogy sem külön törvényhozás, sem pedig a kongressus közvetlen közbelépésére szükség nem forog fenn. Az éremkérdésre nézve kívánatosnak tartja egyelőre az ezüstveretés beszüntetését. A mi Halvai annexióját illeti, ő azt nem ellenzi, az azonban csak gondos vizsgálat után történhetik.

Szerencsétlenség.

Chicago, márczius 1. (Saját tud. táv.) Egy leégett ház fala ledől s egy földszintes házra zuhant és tizembert megölt.

Közgazdaság.

Tenyészállatok megvizsgálása. Az aradi járás tenyészállatainak megvizsgálását e hó folyamán ejti meg a Friebisz Miklós elnökelete alatt lévő bizottság és pedig a következő sorrendben, 13-án Mácsa, Fakert, Zimándköz, Kurtics, Szt.-Leányfalva és Zimándujfalun, 16-án Mikalaka, Glogovác, Csicsér-Mondorlak, Szabadhely, Györök és Kuvinban, 18-án pedig Uj-Panaton.

Aradi pénzüntézetek forgalmi kimutatásai.

Azaradi első takarékpénztárnak forgalmi kimutatása 1893. feb. hóra.

Betételek.		
Álladék a mult hó végén	3.849.490.56	
Betételek a folyó hóban	95.879.36	3.945.369.92
Visszaiz. betételek f. hóban		130.505.17
Álladék a folyó hó végén		3.814.864.75

Leszámitolás.		
Tárcaállomány m. hó vég.	1.673.117.18	
Leszámitoltott f. hóban	593.551.32	2.206.668.50
Bejárt folyó hóban		467.093.70
Tárcaálladék f. hó végén		1.739.574.80

Előlegezés kézi zálogokra.		
Raktárállomány m. hó vég.	559.872.92	
Előlegeztetett folyó hóban	67.693.58	627.366.50
Beváltatott folyó hóban		58958.90
Raktárálladék f. hó végén		568.407.60

Jelzálogos kölcsönök.		
Álladék mult hó végén	1.729.115.—	
Uj kölcsönök folyó hóban	13300.—	1.742.415.—
Törlesztetett folyó hóban		19.125.—
Álladék folyó hó végén		1.723.290.—

Pénztárforgalom.		
Pénztárkészlet m. hó vég.	81.465.12	
Bevételek folyó hóban	731.406.39	792.901.51
Kiadások folyó hóban		763.496.52
Pénztármaradvány f. hó vég.		29404.99

Kelt Aradon, 1892. feb. 28-án.

Az igazgatóság.

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1893. febr. haváról.

I. Betételek.

Álladék mult hó végén	frt 4.074,199.03
Betételek folyó hóban	387,201.56
Összesen	frt 4.324,243.39
Visszafizetések mult hóban	256,163.54
Álladék folyó hó végén	frt 4.068,079.87

II. Leszámított.

Váltótárca-álladék mult hó végén	frt 2.399,811.62
Leszámított váltók folyó hóban	574,254.82
Összesen	frt 2.974,066.44
Bejárt váltók mult hóban	473,131.06
Váltótárca-álladék folyó hó végén	frt 2.414,528.20

III. Előlegezek kézi zálogokra.

Álladék mult hó végén	frt 1.652,497.66
Előlegezetett folyó hóban	507,242.18
Összesen	frt 2.159,739.74
Bejárt; előlegek mult hóban	478,767.35
Álladék folyó hó végén	frt 1.680,772.49

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Álladék mult hó végén	frt 714,996.24
Előlegezetett folyó hóban	7,200.—
Összesen	frt 722,196.24
Törlesztett mult hóban	25,097.—
Álladék folyó hó végén	frt 679,101.24

V. Pénztárforgalom.

Álladék mult hó végén	frt 43,293.35
Bevételek folyó hóban	1,612,411.38
Összesen	frt 1,655,704.73
Kiadások mult hóban	1,586,987.48
Pénztári álladék folyó hó végén	frt 68,710.25

Arad, 1893. márcz. 1.

Az Igazgatóság.

Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1893. febr. 16-tól 28-ig 10,967 személy, bevétel 108,4 frt 85 kr. Szállított 1892. febr. 16-tól 29-ig 11,973 személy, bevétel 115,0 frt 45 kr. Szállított 1893. jan. 1-től febr. 28-ig 46,108 személy, bevétel 4788 frt 45 kr. Szállított 1892. jan. 1-től febr. 29-ig 50,809 személy, bevétel 5140 frt 55 kr. Szállított 1893. febr. 16-tól 28-ig 3,631,540 kilogramm teher, bevétel 1597 frt 53 kr. Szállított 1892. febr. 16-tól 28-ig 3,307,300 kilogramm teher, bevétel 1379 frt 08 kr. Szállított 1892. jan. 1-től febr. 28-ig 11,397,380 kilogramm teher, bevétel 5154 frt 84 kr. Szállított 1892. jan. 1-től febr. 29-ig 11,489,860 kilogramm teher, bevétel 5068 frt 24 kr.

Szeszület.

Márczius 1.

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. Budapest, márczius 1. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánási	lanyha	7.25—7.70
	tiszavidéki	"	7.45—7.90
	pestvidéki	"	7.35—7.85
	tehérmegyei	"	7.35—7.85
	bácskai	"	7.40—7.90
Rozs	—	osend.	6.30—6.45
Árpa	takarmány	csend.	5.10—5.40
	égetni való	"	5.50—6.—
Zab	—	szilárd	5.60—5.90
Tengeri	bánási	szilárd	5.75—5.80
	másnemű	"	4.70—4.75
Káposzta-repcze	—	szilárd	—
Köles	—	szilárd	4.40—4.60
Buza	tavasza	lanyha	7.50—7.51
	junius 1894	"	7.36—7.37
	ősze	"	—
Tengeri	május-junius 1894	lanyha	—
	szept-október 1893	"	4.72—4.73
Zab	Budapest sz. tavasza	lanyha	—
	Budapest sz. ősze	"	5.54—5.55
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	lanyha	11.70—11.80

Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1893. évi február hó 28. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) 51—52 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 51—52 krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) 56—57 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 klg. sulyban) 54—55 krig. Fiatal könnyű (pkint 250 klg. terjedő sulyban) 51—52 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli sulyban) 51—52 krig. Közép (pkint 220—280 klg. sulyban) 51—52 krig. — Könnyű (pkint 220 klg. ter-

jedő sulyban) 50—51 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kilogron felüli sulyban) 52—52.5 krig — Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) 51.5—52 krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő sulyban) 50—51 krig. Sertés létszám: 1893. február hó 26-án volt készlet 105,786 darab 1893. febr. 27-én felhajtott: 134 db. 1893. febr. 27-én elszállított 2155 db. 1893. febr. 28-án maradt készletben 105,786 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: változatlan.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1893. márczius 1.

Magyar aranyárjádék 1%	—
Magyar aranyárjádék 4%	116.—
Magyar papírjádék 5%	100.—
Magyar vasuti kölcsön	123.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—

REGÉNY-CSARNOK.

ZÁTONYOK.

Irta: Perfall Antal br.

Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: — [38] Madzsar Gusztáv.

A zajgó, viharos éjszakába meredve ismétlél szóról-szóra a szomorú történetet. Hirtelen az érezhető hideg daczára forróság szállt fejére. — „Nem beszéltem-e már ezt valakinek?“ Nevetnie kellett. „Ilyet csak nem mondanak el senkinek — folytatá néma beszédét. — Isten tudja, ki találja meg a sok pénzzel és Betty ne veszítse el. El akartam neki küldeni s azért magamhoz vettem. De, szent Isten, hol mondtam már ezt egyszer? Itt lenn a hajószobában magam-magamnak? Nem, nem, itt a kosárban az árbóczhoz támaszkodva, mint most — a hullám egészen felökte tajtékját — a másik erősen hozzám támaszkodott, mint most a matröz. Ilyen éjszakán.“ Most fellebbent a mult fátyola. Érezte és dobogó szívére nyomta kezét.

— De kinek mondtam ezt? És hol? Hol? Nem itt?

Az árbócz mélyen meghajlott, egy hullám csattanva érinté, aztán ismét visszatért a magasba. Mint egy villámsugár cikázott agyában: „A . . . a . . . „Columbia“ kosarán!“ Hangosan kiáltotta e szót, hogy társa csodálkozva fordult felé.

Szerencsétlen társának, egy magas, erős embernek beszélte el mindezt. „Tovább! Tovább!“

Mint a kifáradt uszó szakadatlanul szemében tartja a mentő czélt, úgy vitorlázott gondolataival ugyanazon pont felé.

Már látta annak az embernek a képét, hallotta hangját, mintegy távol messzeségből — „hagyja el azt az ostoba dolgot, egy üveg pálinka most értékesebb volna.“ Hogy jutott neki éppen ez az eszébe? Miféle ostoba dolgot hagyjon el? — Folyton a vihart hallgatta — hacsak az oldalán álló matröz meg nem zavarja s képzeleti fonálát meg nem szakítja, akkor rá kell jönnie.

— Beszéljen, ha valami a szíven fekszik — hallatszott ismét az idegen hang a viharon keresztül. Még egyszer elmondta magában az egész elbeszélést „az erdőn mentünk keresztül.“

— És én vigyem Crosby Bettynek vissza ezt a pénzt? — hallatszott a hang tisztán és érthetően, mikor készen volt.

— És ha meg nem teszi, bűnrészes Crosby meggyilkolásában — mondá hangosan és határozottan.

— Mit fecsegsz össze-vissza valami gyilkosról ezen a szélvész éjszakán? — kérdé a matröz.

Nem hallotta őt, még mindig mereven nézett a sötétségbe.

— Aztán odaadtam neki a csomagot, elvette — aztán — nem tudok semmit.

Henrit annyira kimerítette ez a szellemi birkózás, hogy szédülés fogta el. Avval mentette magát, hogy nagyon elfogta az álom és lement a hajó szobába.

A mulékony képek itt vésődtek ismét emlékébe, mindig tisztábban és világosabban jött azok tudatára — valóságos fényképészeti eljárás volt ez a „Camera obscura“-ban.

Tehát Betty már a pénz birtokában van, tudja, hogy nem tolvaj, hogy csak dühében lett gyilkossá, azért, hogy magát védelmezze. Ez volt a kísérletnek legszerencsésebb eredménye, feltéve, hogy az az ember maga nem fekszik a tenger fenekén, vagy — ? vagy?

Nincs semmi vagy! de mégis! Ha az a férfi gazember és — pfui, ez nyomorult gondolat, egészen méltó egy gyilkoshoz. Ilyen megbízást adni, olyan órában, valakinek, a ki maga is a sir szélén állott! Es most visszaemlékezett szives szavaira, gondosságára, és ez tette volna — —

Egyáltalában megbízta volna-e ilyesmivel, ha nem bizott volna benne? És éppen ilyen pillanatokban lát az ember élesen.

Csak nagyon is korán hagyta el ez őt, ez nem volt szép, előbb meg kellett volna győződni, hogy csakugyan meghalt-e s csak azután menekülni magának is. Ha ezt mégis szándékosan tette volna, a pénz miatt? Azt mondta, hogy gépész, és az is volt, látta őt azelőtt a gépnél. — Könnyen szerzett pénz, egész bizonyos, hogy fel nem fedezik, bűn nélkül szerzett!

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

H. B. (Kisjenő.) Köszönjük szives fáradozását, kérjük azt továbbra is.

K. D. (Arad.) Gyenge dolog.

Artiszt. (Arad.) Eltekintve attól, hogy maga a tárgy szörnyű lapos, csupa izetlenségekkel van feltálatva, melyek unalmasak ugyan, de annál drasztikusabbak. Ön azt írja, hogy fő súlyt a kidolgozásban a „hangulat“-ra fektetik. De jó uram, hol van itt hangulat?

R. S. (Varasd.) A humoreszk sorra kerül, de hieit sajnálattal mellőznünk kell, mert a messze vidék jelentéktelenebb eseményei a mi közönségünket nem érdeklik.

Aradvárosi

Évadbérlet szünet.

színház.

Havibérlet szünet.

Csütörtökön, 1893. évi márczius hó 2-án:

Haraszthy Hermin jutalomjátéka

Két szerelem.

A magyar tudományos akadémia által a gróf Teleky-alapítványból 100 arannyal jutalmazott eredeti szomorujáték 3 felvonásban. Irta: Csiky Gergely.

S Z E M É L Y E K:

Donáth István, kassai polgármester	Csatár.
Ágnes, neje	Follinuszné.
Miklós, fiuk	Pethes.
Vajda Judith, gyámleányuk	Haraszthy H.
Ruber Mihály	Vedress.
Anna, neje	Czirok R.
Teréz, leányuk	Arányi B.
Gál Sándor	Góth.
Jusztí Bernát	Bónis.
Vas, kurucz kapitány	Hajdu.
Detre, császárpárti polgár	Szepesi.
Endresz, császárpárti polgár	Sz. Németh.
Máté, Thüköly-párti polgár	Viola.
Porkoláb	Nyilasi.
Piroka, Teréz szobaleánya	Takács J.

Kezdeté 7 órakor.

KIS LOTTO.

Brünni:

69, 5, 82, 27, 79.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

MEGHIVÁS.

Az „Aradi polgári takarékpénztár“ részvénytársaság
V. évi
rendes közgyűlését

f. évi márczius hó 12-én d. e. 10 órakor az intézet tanács-
termében fogja megtartani, melyre a t. cz. részvényeseket
ezennel meghívja.

Tanácskozási sorrend:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldendő bizottság kinevezése.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseinek kapcsán beterjesztendő 1892. évi mérleg feletti határozathozatal.
3. Az 1892. évi tiszta nyereség felosztása s az osztalék megállapítása.
4. Igazgatósági jelentés az építkezési ügy állásáról.
5. Az alapszabályok 60. és 86. §-ainak módosítása.
6. Egy felügyelő-bizottsági tagnak választása.

Azon tisztelt részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felké-
retnek, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében saját nevükre irt részvényeiket
legkésőbb f. é. márczius hó 9-ig az intézeti pénztárnál letéteményezni szives-
kedjenek.

Kelt Aradon, 1893. évi február hó 14-én.

Az igazgatóság.

220 | 892. szám.

154 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX.
t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi,
hogy az aradi kir. járásbíró 2599 | 893. számú
végzése által Blaskovits Antal jelentkezésér
Schwarz Lajos végrehajtók javára Elias Adolf
aradi lakos ellen 400 frt töke erejéig elrendelt
kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt
és 850 frt 60 kr-ra becsült zsibárak és butorok-
ból álló ingóságok nyilvános árverés útján el-
adatnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon,
Boczkó-utca 11. sz. alatt leendő eszközlésére
1893. évi márczius hó 6-ik napjának délutáni
3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen
az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a értelmében a
legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni
fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881.
évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltéte-
lek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1893. évi február hó 20-án.

Ortutay Antal,
kir. bírósági végrehajtó.

3102 | 893.

1—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter
ur 11732/1893 sz. a. kelt körrendelete nyomán
ezennel közzhírré tétetik, hogy az osztrák csász.
kir. kormány, a magyar korona országaiból
származó rongyoknak, ocska ruházati cikkek-
nek, továbbá használt állapotban lévő fehér és
ágyneműeknek Ausztriába való bevitelére és át-
vitelére iránt kibocsátott tilalmát visszavonta.

Ezen visszavonó rendelet következtében a
magyar korona országaiból származó áruknak
a. birodalmi tanácsban képviselt királyságok
és országok területére való bevitel és átvitelle
az osztrák hatóságok részéről már semmiféle
korlátozás alá nem esik ugyan; a mennyiben
azonban némely cikkeknek és nevezetesen a
rongyoknak stb. bizonyos helyekről való szállí-
tása a belföldi forgalomban külön kiadott ren-
delettel által bizonyos mérvben korlátozva lenne,
a korlátozás önként érthetőleg az illető cikkek-
nek Ausztriába vagy a külföldre való szállítására
is vonatkozik s ennél fogva az ily cikkek az
illető helyekről szállításra nem vehetők fel.

Arad 1893. február hó 18-án.

A városi tanács.

Budapesti elsőrangú hitelintézet
képviselőjében vállalkozom

olcsó kölcsönügyletek

közvetítésére és fennálló adósságok con-
vertálására ingatlan földbirtokra és vá-
rosi lakházakra 50 évi törlesztés-
sel és úgy a töke, mint a kamatfizetést
magában foglaló

5% annuitással.

Lócs Rezső,

nyug. sztanácsos Aradon, háltér 6.

A kisbirtokosok

országos Földhitelintézete
földbirtokokra

a magas kormány által jóváhagyott alap-
szabályai értelmében $4\frac{1}{2}$ illetőleg 5%-os
kamatozású záloglevelekben ad hosszabb-
rövidebb törlesztésű jelzálogos kölcsönöket

5%-os záloglevelekben:

- 33 $\frac{1}{2}$ évi törlesztésre, melynél 100 frt után
fél évenként 3 frt 30 kr. fizetendő.
- 22 évi törlesztésre, melynél 100 frt után
fél évenként 4 frt fizetendő.
- 17 évi törlesztésre, melynél 100 frt után
fél évenként 4 frt 75 kr. fizetendő.
- 15 évi törlesztésre, melynél 100 frt után
fél évenként 5 frt fizetendő.

4 $\frac{1}{2}$ 0%-os záloglevelekben:

50 évi törlesztésre, melynél 100 frt után
fél évenként 2 frt 75 kr. fizetendő.

Az összeg, amelyet az intézet a zá-
loglevelekért készpénzben kifizet, az enge-
délyező határozatban esetről-esetre kö-
zöltetik.

Bővebb felvilágosítást ad az intézet-
nek ez ügyekben Arad és vidékére ujab-
ban megbízott jogi képviselője dr. Mittler
Izidor ügyvéd ur Aradon (Atzél-Péter ut-
ca 3.)

A kisbirtokosok országos
Földhitelintézete igazgatósága.

148 2—3

500 aranyat

adok annak, a ki

KOTHE FOGVIZ

egy üvegnek — ára 35 kr., el-
használása után fogfájásról pa-
naszkodik vagy szája büzös marad.

Kothe-fogpor, kitűnő és gyorsan ható
fogtisztító szer. Egy doboz ára 30 kr. — Kitűnő
lágú és kemény fogkefék 30 és 50 kr-ért ajánl-
tatnak.

Kothe György János volt udvari szállító
Baden, Bécs mellett.

1. 5—12

Kapható:

RING LAJOS

„Angyalhoz“ címzett gyógyszerárban Aradon,
Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.

3101 | 893.

1—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter
urnak 11731/1893 sz. a. kelt körrendelete nyo-
mán ezennel közzhírré tétetik hogy Pest-Pilis-
Solt-kiskunvármegye terület kivételével az or-
szág bármely helyéről származó rongyoknak
forgalma az ország területén belül [Horváth-
Slavon országok kivételével] megvan engedve.
Arad 1893. február 19-én.

A városi tanács.

2490 | 893. kh. sz.

144 1—3

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatósági bi-
zottságának 3237/131 881. sz. a. kelt s a
nagyméltóságú m. kir. Belügyminisztérium által
54186/884. szám alatt jóváhagyott szabályren-
delet alapján a ház, kert, szőlő és föld birtoko-
sok, és bérlők felhivatnak, hogy udvarukban
kertjükben, szőlőjükben és tanya földjeiken ta-
lálható gyümölcs és díszfákról, bokrok és cser-
jékről a hernyófészkeket és pete gyűrűket
folyó évi Márczius hó 15-éig leszedessék és
azokat tűz veszélyre alkalmas nem szolgáltató
helyen elgessék; — tavasz és nyár folyama
alatt mutatózó hernyókat és hernyó hálókat
leszedessék és elgessék.

Minden tulajdonos és bérlő felhivatik, hogy
amennyiben szomszédja a fennebbi kötelezett-
ségnek eleget nem tette, azt a kapitányi hiva-
tálnál bejelentse. A hivatkozott szabályrendelet
4 §-a értelmében a rendes hernyózást mul-
asztó tulajdonosok vagy bérlők azon felül hogy
az általuk elmulasztott munkálat az ő költsé-
gökre hivatalból fog elrendeltetni 25 frt ere-
jéig, a bejelentést mulasztó szomszédok pedig
10 frt erejéig fognak az elkövetett kihágásért
büntetettetni.

A kártékony rovarokat pusztító éneklő ma-
darak kiméltése különösen ajánlatik a lakosság
figyelmébe.

Aradon, 1893. február 25-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

2582 | 893. kh.

1—3

Hirdetmény.

Az utcán megjelenő álarcsosok rendsze-
rint ok nélküli csődület, nagy csoportos csatan-
golás okozói, s ez által a járó kelőknek alkal-
matlanok, a köznyugalmat háborítják.

Minélfogva megtiltom hogy a közeledő
Purim ünnepek alkalmával a szabadság tér,
Andrássy tér, Eötvös, Petőfi, Megyeház utcák,
Városház környékén. Széchenyi, templom,
Deák Ferencz, Zrínyi, Forray, Rákóczy, Has-
singer és rövid utcákban álarcsosok megjelen-
jenek; — A város itt meg nem jelölt részei-
ben álarcsosok megjelenhetnek, ugyan, de csak
éjféltől 10 óráig.

Ezen intézkedésem ellen vétők az 1870.
évi XX. t. cz 76 §-a alapján fognak büntet-
tetni.

Aradon 1893. évi február hó 28-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

